

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny *Matematyka z kluczem* klasa 8 (rok szkolny 2023- 2024)

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym i podręcznikiem „*Matematyka wokół nas*” do klasy 8.
Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Przyjęto do realizacji: 30. 08.2023 r.

Nauczyciele matematyki : Żywilla Umińska, Marzena Michalska, Anna Grabowska, Joanna Walkowiak, Agnieszka Chodorowska

Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Dział I – POTĘGI I PIERWIASTKI

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• oblicza wartości potęg o wykładniku całkowitym dodatnim i całkowitej podstawie
• oblicza wartość dwuargumentowego wyrażenia arytmetycznego zawierającego potęgi o wykładniku całkowitym dodatnim
• stosuje regułę mnożenia lub dzielenia potęg o tym samym wykładniku całkowitym dodatnim
• stosuje regułę mnożenia lub dzielenia potęg o tej samej podstawie i wykładniku całkowitym dodatnim
• stosuje regułę potęgowania potęgi o wykładnikach całkowitych dodatnich
• stosuje notację wykładniczą do przedstawiania bardzo dużych i małych liczb
• przekształca proste wyrażenia algebraiczne, np. z jedną zmienną, z zastosowaniem reguł potęgowania
• oblicza wartości pierwiastków kwadratowych i sześciennych z liczb, które są odpowiednio kwadratami lub sześcianami liczb wymiernych
• stosuje regułę mnożenia lub dzielenia dwóch pierwiastków drugiego lub trzeciego stopnia
• rozkłada całkowitą liczbę podpierwiastkową w pierwiastkach kwadratowych i sześciennych na takie dwa czynniki, aby jeden z nich był odpowiednio kwadratem lub sześcianem liczby całkowitej
• włącza czynnik naturalny przed pierwiastek i włącza czynnik naturalny pod pierwiastek
• określa przybliżoną wartość liczby przedstawionej za pomocą pierwiastka drugiego lub trzeciego stopnia
• wykorzystuje kalkulator do potęgowania i pierwiastkowania

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• stosuje łącznie wzory dotyczące mnożenia, dzielenia, potęgowania potęg o wykładniku naturalnym do obliczania wartości prostego wyrażenia
• przedstawia potęgę o wykładniku naturalnym w postaci iloczynu potęg lub ilorazu potęg, lub w postaci potęgi potęgi
• wyraża za pomocą notacji wykładniczej o wykładniku całkowitym podstawowe jednostki miar
• wskazuje liczbę najmniejszą i największą w zbiorze liczb zawierającym potęgi o wykładniku naturalnym
• wyciąga czynnik liczbowy przed pierwiastek i włącza czynnik liczbowy pod pierwiastek
• oblicza pierwiastek z iloczynu i ilorazu oraz przedstawia pierwiastek w postaci iloczynu lub ilorazu pierwiastków
• wskazuje liczbę najmniejszą i największą w zbiorze liczb zawierającym pierwiastki

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

• podaje własnymi słowami definicje: potęgi o wykładniku całkowitym dodatnim, pierwiastka kwadratowego i sześciennego
• stosuje łącznie wszystkie twierdzenia dotyczące potęgowania o wykładniku naturalnym do obliczania wartości złożonych wyrażeń
• rozwiązuje zadania tekstowe z zastosowaniem notacji wykładniczej wyrażającej bardzo duże i bardzo małe liczby
• szacuje wartości wyrażeń zawierających potęgi o wykładniku naturalnym oraz pierwiastki drugiego i trzeciego stopnia

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• porównuje wartości potęg lub pierwiastków
• porządkuje, np. rosnąco, potęgi o wykładniku naturalnym i pierwiastki
• stosuje łącznie wszystkie twierdzenia dotyczące potęgowania i pierwiastkowania do obliczania wartości złożonych wyrażeń
• usuwa niewymierność z mianownika ułamka
• rozwiązuje zadania o podwyższonym stopniu trudności, np. zadania na dowodzenie, z zastosowaniem potęg o wykładniku naturalnym i pierwiastków

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• zapisuje wszystkie wzory z rozdziału <i>Potęgi i pierwiastki</i> oraz opisuje je poprawnym językiem matematycznym
• oszacowuje bez użycia kalkulatora wartości złożonych wyrażeń zawierających działania na potęgach o wykładniku naturalnym oraz pierwiastkach
• rozwiązuje zadania-problemy, np. dotyczące badania podzielności liczb podanych w postaci wyrażenia zawierającego potęgi o wykładniku naturalnym
• rozwiązuje równania, w których niewiadoma jest liczbą podpierwiastkową lub czynnikiem przed pierwiastkiem, lub wykładnikiem potęgi

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział II – WŁASNOŚCI FIGUR PŁASKICH

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• stosuje wzory na długość przekątnej kwadratu i wysokość trójkąta równobocznego w prostych zadaniach
• stosuje wzory na pola kwadratu, trójkąta równobocznego i sześciokąta foremnego w prostych zadaniach
• stosuje wzór na środek odcinka
• dla danych dwóch punktów kratowych wyznacza inne punkty kratowe należące do prostej przechodzącej przez dane punkty

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• stosuje własności trójkątów prostokątnych o kątach ostrych 45° , 45° oraz 30° , 60° do rozwiązywania nieskomplikowanych zadań

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

• stosuje wzory na długość przekątnej kwadratu i wysokość trójkąta równobocznego do rozwiązywania złożonych zadań
• stosuje zależności między długościami boków w trójkątach prostokątnych o kątach ostrych 45° , 45° oraz 30° , 60° do rozwiązywania złożonych zadań
• stosuje wzór na pole wielokąta o wierzchołkach w punktach kratowych

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• wyprowadza wzory na długości przekątnej kwadratu i dłuższej przekątnej sześciokąta foremnego oraz wysokość trójkąta równobocznego
• wyprowadza wzory na pola trójkąta równobocznego, sześciokąta foremnego i kwadratu

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• rozwiązuje złożone zadania z wykorzystaniem własności różnych wielokątów
--

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział III – RACUNEK ALGEBRAICZNY I RÓWNANIA

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• mnoży sumy algebraiczne przez jednomian i dodaje wyrażenia powstałe z mnożenia sum algebraicznych przez jednomiany – proste przykłady
• mnoży dwumian przez dwumian i wykonuje redukcję wyrazów podobnych – proste przykłady
• rozwiązuje proste równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą metodą równań równoważnych
• rozwiązuje proste zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z obliczeniami procentowymi

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• rozwiązuje równania, które po prostych przekształceniach wyrażeń algebraicznych sprowadzają się do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
• rozwiązuje zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z obliczeniami procentowymi

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

• zapisuje rozwiązania typowych zadań tekstowych w postaci wyrażeń algebraicznych
• rozwiązuje zadania przedstawione w postaci rysunku lub opisane słownie z zastosowaniem mnożenia sumy algebraicznej przez jednomian
• rozwiązuje równania pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, które mają jedno rozwiązanie, nieskończenie wiele rozwiązań albo nie mają rozwiązań

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• zapisuje rozwiązania złożonych zadań tekstowych w postaci wyrażeń algebraicznych
• podnosi dwumian do kwadratu
• rozwiązuje równania, które wymagają wielu przekształceń, aby je doprowadzić do równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą
• rozwiązuje złożone zadania tekstowe za pomocą równań pierwszego stopnia z jedną niewiadomą, np. z obliczeniami dotyczącymi punktów procentowych

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• ustala reguły: mnożenia jednomianu przez sumę algebraiczną oraz mnożenia dwóch sum algebraicznych
• odkrywa wzory skróconego mnożenia na kwadrat sumy i różnicy dwóch wyrażeń oraz na różnicę kwadratów dwóch wyrażeń
• stosuje rachunek algebraiczny do rozwiązywania zadań na dowodzenie

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział IV – BRYŁY

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• oblicza pola powierzchni i objętości graniastosłupów prostych i prawidłowych – proste przypadki
• wśród brył wyróżnia ostrosłupy, podaje przykłady ostrosłupów, np. w architekturze, otoczeniu
• wskazuje elementy ostrosłupów (np. krawędzie podstawy, krawędzie boczne, wysokość bryły, wysokości ścian bocznych), rozpoznaje ostrosłupy prawidłowe
• oblicza pole powierzchni i objętość ostrosłupów prawidłowych oraz takich, które nie są prawidłowe – proste przypadki

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• stosuje wzór na długość przekątnej sześcianu
• podaje nazwy różnych ostrosłupów
• rozpoznaje siatki ostrosłupów
• rozwiązuje typowe zadania o tematyce praktycznej z zastosowaniem własności graniastosłupów i ostrosłupów
• rozwiązuje typowe zadania o tematyce praktycznej z zastosowaniem obliczania pola powierzchni i objętości graniastosłupów i ostrosłupów
• wykorzystuje twierdzenie Pitagorasa do obliczania długości odcinków w ostrosłupach i graniastosłupach

Uczeń otrzymuje ocenę **dobłą**, jeśli:

• rozwiązuje złożone zadania o tematyce praktycznej z zastosowaniem obliczania pola powierzchni i objętości graniastosłupów i ostrosłupów

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• wyznacza liczbę przekątnych dowolnego graniastosłupa
• wyprowadza wzór na długość przekątnej sześcianu
• rysuje graniastosłupy, ostrosłupy oraz ich siatki

- stosuje własności trójkątów prostokątnych o kątach ostrych 45° , 45° oraz 30° , 60° do obliczania długości odcinków w graniastosłupach i ostrosłupach

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

- wykorzystuje własności graniastosłupów i ostrosłupów w nietypowych zadaniach

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział V – WPROADZENIE DO RACHUNKU PRAWDOPODOBIENSTWA

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

- oblicza, ile jest obiektów o danej własności, dogodną dla siebie metodą w prostych przypadkach, np. ile jest liczb naturalnych dwucyfrowych, trzycyfrowych, dzielników dwucyfrowej liczby naturalnej, dwucyfrowych liczb pierwszych (złożonych)
- przeprowadza proste doświadczenia losowe polegające np. na rzucie monetą, sześcienną kostką do gry, kostką wielościenneą lub na losowaniu kuli spośród zestawu kul i zapisuje wyniki tych doświadczeń w dogodny dla siebie sposób
- znajduje liczbę zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu w doświadczeniach losowych polegających np. na jednokrotnym rzucie monetą, sześcienną kostką do gry, kostką wielościenneą lub na jednokrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul, a także wypisuje te zdarzenia
- rozpoznaje zdarzenia pewne i niemożliwe w doświadczeniach losowych opisanych wyżej
- oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych, polegających na rzucie monetą, rzucie sześcienną kostką do gry lub losowaniu kuli spośród zestawu kul

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

- oblicza, ile jest liczb o danej własności, dogodną dla siebie metodą – trudniejsze przypadki, np. liczbę reszt z dzielenia dowolnej liczby naturalnej przez daną liczbę jednocyfrową
- analizuje wyniki prostych doświadczeń losowych polegających np. na rzucie monetą, sześcienną kostką do gry, kostką wielościenneą lub losowaniu kuli spośród zestawu kul

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

- wyprowadza wzór na liczbę kolejnych elementów skończonych zbiorów liczbowych i stosuje go do rozwiązywania zadań
- przedstawia wyniki doświadczenia losowego różnymi sposobami, np. za pomocą tabeli liczebności, tabeli częstości, diagramów słupkowych, kołowych procentowych

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

- oblicza, ile jest obiektów o danej własności, dogodną dla siebie metodą – złożone przypadki
- znajduje liczbę zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu w doświadczeniach losowych polegających na rzucie innymi kostkami niż sześcienna kostka do gry, a także wypisuje te zdarzenia
- oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na rzucie innymi kostkami niż sześcienna kostka do gry
- rozwiązuje problemy przy wykorzystaniu pojęcia prawdopodobieństwa zdarzenia losowego
- przedstawia wyniki doświadczenia losowego za pomocą drzewa

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• oblicza, ile jest liczb x spełniających warunki: $a \leq x \leq b$, $a < x < b$, $a \leq x < b$, $a < x \leq b$, gdzie a i b są liczbami całkowitymi
• wie, jaką minimalną i jaką maksymalną wartość może mieć prawdopodobieństwo zdarzenia w dowolnym doświadczeniu losowym

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział VI – OKRĄG, KOŁO I PIERŚCIEŃ KOŁOWY

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• oblicza za pomocą wzoru pole pierścienia kołowego o danych promieniach lub średnicach obu okręgów tworzących pierścień

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• oblicza promień lub średnicę okręgu o danej długości okręgu – proste przypadki
• oblicza promień lub średnicę koła o danym polu – proste przypadki
• rozwiązuje proste zadania o treści praktycznej z zastosowaniem obliczania długości okręgu i pola koła
• rozwiązuje proste zadania o treści praktycznej z zastosowaniem obliczania pola pierścienia kołowego

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

• podaje, jak wyprowadzić wzory na długość okręgu i pole koła o danym promieniu
• przekształca wzór na długość okręgu, aby obliczyć promień lub średnicę okręgu
• przekształca wzór na pole koła, aby obliczyć promień lub średnicę koła

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• rozwiązuje złożone zadania o treści praktycznej z zastosowaniem obliczania długości okręgu i pola koła
• wyprowadza wzór na pole pierścienia kołowego
• rozwiązuje złożone zadania o treści praktycznej z zastosowaniem obliczania pola pierścienia kołowego

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• rozwiązuje nietypowe zadania, problemy z zastosowaniem obliczania długości okręgu, pola koła i pola pierścienia kołowego

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział VII – SYMETRIA

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• rozpoznaje symetralną odcinka i dwusieczną kąta
• rozpoznaje figury osiowosymetryczne i środkowosymetryczne
• wskazuje na rysunku osie symetrii figur osiowosymetrycznych i środek symetrii figur środkowosymetrycznych

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• podaje i stosuje w prostych zadaniach podstawowe własności symetralnej odcinka i dwusiecznej kąta
• uzupełnia figurę do figury osiowosymetrycznej przy danych: osi symetrii figury i części figury
• uzupełnia figurę do figury środkowosymetrycznej przy danych: środka symetrii figury i części figury
• rysuje figurę (punkt, odcinek, okrąg) symetryczną do danej względem prostej
• rysuje figurę (punkt, odcinek, okrąg) symetryczną do danej względem punktu

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

• wyznacza współrzędne punktów symetrycznych do danych względem osi układu współrzędnych
• wyznacza współrzędne punktów symetrycznych do danych względem początku układu współrzędnych
• rysuje figurę (np. trójkąt, trapez) symetryczną do danej względem prostej
• rysuje figurę (np. trójkąt, trapez) symetryczną do danej względem punktu
• rysuje na papierze w kratkę figury symetryczne względem osi i względem punktu

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• stosuje w złożonych zadaniach podstawowe własności symetralnej odcinka i dwusiecznej kąta
• znajduje liczbę osi symetrii figur osiowosymetrycznych i zaznacza te osie na rysunku
• znajduje środek symetrii figury lub uzasadnia jego brak

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• rozwiązuje nietypowe zadania, problemy z zastosowaniem własności symetralnej odcinka, dwusiecznej kąta oraz figur osiowo- i środkowosymetrycznych

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Dział VIII – KOMBINATORYKA I RACHUNEK PRAWDOPODOBIENSTWA

Uczeń otrzymuje ocenę **dopuszczającą**, jeśli:

• stosuje regułę mnożenia do zliczania par elementów o określonych własnościach – proste przypadki
• stosuje regułę dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia kilku przypadków – typowe zadania
• znajduje liczbę zdarzeń elementarnych sprzyjających danemu zdarzeniu w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania
• zapisuje w dogodny dla siebie sposób zdarzenia elementarne w powyższych doświadczeniach losowych

Uczeń otrzymuje ocenę **dostateczną**, jeśli:

• rozpoznaje zdarzenia pewne i niemożliwe oraz zdarzenia, które są możliwe, w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania
• oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem lub bez zwracania – proste przypadki

Uczeń otrzymuje ocenę **dobrą**, jeśli:

• oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych, polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem lub bez zwracania w typowych zadaniach

Uczeń otrzymuje ocenę **bardzo dobrą**, jeśli:

• stosuje regułę dodawania i mnożenia do zliczania par elementów w sytuacjach wymagających rozważenia kilku przypadków – złożone zadania
• przedstawia w postaci drzewa wyniki doświadczeń losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania
• oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych, polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo losowaniu dwóch elementów ze zwracaniem lub bez zwracania w złożonych zadaniach

Uczeń otrzymuje ocenę **celującą**, jeśli:

• oblicza prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na losowaniu trzech elementów ze zwracaniem lub bez zwracania w nietypowych zadaniach
• rozwiązuje nietypowe zadania, problemy z zastosowaniem reguł mnożenia i dodawania oraz obliczania prawdopodobieństwa zdarzeń w doświadczeniach losowych polegających na dwukrotnym rzucie sześcienną kostką do gry albo dwukrotnym losowaniu kuli spośród zestawu kul ze zwracaniem lub bez zwracania

oraz spełnia kryteria na ocenę bardzo dobrą, rozwiązuje zadania wieloetapowe i proponuje nietypowe rozwiązania zadań.

Przyjęto do realizacji: 30. 09. 2022 r.

Agnieszka Chodorowska

Anna Grabowska

Marzena Michalska

Żywilla Umińska

Joanna Walkowiak